ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas arhīva Nr. A42-01918-22/44
ECLI:LV:ADRJRTN:2022:1122.A420191822.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2022. gada 22. novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Solvita Pujāte,

piedaloties pieteicējai /pers. A/ (*/pers. A/*), atbildētājas – Krāslavas novada pašvaldības – pusē pieaicinātās iestādes – Krāslavas novada domes – pārstāvim /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta sakarā ar /pers. A/ pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Krāslavas novada pašvaldībai pieņemt lēmumu jautājumā par palīdzības dzīvojamās mājas remontam un tai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai 30 000 *euro* apmērā piešķiršanu /pers. A/, un nemantiskā kaitējuma 3000 *euro* atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ 2022. gada 23. februārī iesniedza pieteikumu tiesā, kurā norādīja, ka ir vērsusies ar iesniegumiem par palīdzību gan Aglonas novada domē, gan Krāslavas novada pašvaldībā, tostarp Sociālajā dienestā, taču atbildes uz tiem nav saņēmusi. Lūdza uzlikt par pienākumu Krāslavas novada pašvaldībai un Sociālajam dienestam sniegt atbildes uz pieteicējas iesniegumiem un atlīdzināt nemantisko kaitējumu.

Ar tiesnese s lēmumu, izvērtējot pieteikuma materiālus, ierosināta administratīvā lieta par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts sociālais pabalsts mājokļa remontam, izdošanu un nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu.

[2] Krāslavas novada dome (turpmāk – dome) rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzina un lūdza noraidīt kā nepamatotu (*lietas 126.-127. lapa*), paskaidrojot tālāk minēto.

Sociālais dienests uz pieteicējas 2021. gada 13. decembra iesniegumu sniedza atbildi 2022. gada 11. aprīlī, izskaidrojot, ka atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālas palīdzības likuma 3. pantam sociālos pakalpojumus ir tiesīga saņemt persona, kura dzīvo Latvijas Republikā.

Iesniegumā tika norādīts, ka pieteicējai piederošā dzīvojamā māja, kas atrodas /Nosaukums A/, Kastuļinā, Kastuļinas pagastā, Krāslavas novadā, ir neizremontētā stāvoklī. Pašvaldībā nav izstrādāti saistošie noteikumi, kas paredzētu palīdzību repatriantiem vai arī finansiālu palīdzību privāto dzīvojamo māju remontam.

Krāslavas novada pašvaldības (turpmāk – pašvaldība) saistošo noteikumu Nr. 2021/16 „Par maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu slieksni un sociālās palīdzības pabalstiem Krāslavas novada pašvaldībā" 6. punktā noteikts, ka tiesības saņemt saistošajos noteikumos minētos papildu sociālās palīdzības pabalstus (izņemot pabalstu krīzes situācijā) ir par trūcīgu vai maznodrošinātu atzītai mājsaimniecībai. Pieteicējai nav piešķirts nedz trūcīgās, nedz maznodrošinātās mājsaimniecības statuss.

Ministru kabineta noteikumu Nr. 809 „Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu" 4. punkts noteic, ka Sociālais dienests, ja nepieciešams, apseko iesniedzēja norādīto faktisko dzīvesvietu vai deklarēto dzīvesvietu un izvērtē iespēju sniegt atbilstošu atbalstu. Ņemot vērā, ka pieteicēja nav Sociālā dienesta redzes lokā, sociālā darbiniece, lai veiktu situācijas izvērtēšanu, 2021. gada 17. oktobrī un 2022. gada 22. februārī veica apsekošanu pieteicējas deklarētajā dzīvesvietā, kuras rezultātā tika saņemta informācija no kaimiņiem, ka pieteicēja faktiski dzīvo ārzemēs.

Atsaucoties uz Augstākās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedumu lietā Nr. SKC-309/2012, neuzskata, ka pieteicējai būtu iestājušās nelabvēlīgas sekas – morālais kaitējums.

[3] Pieteicēja 2022. gada 26. septembrī iesniedza pieteikuma papildinājumus (*lietas 137.-144. lapa*), kuros lūdza uzlikt pienākumu pašvaldībai sniegt palīdzību mājas remontam un zemes gabala labiekārtošanai un saukt pie atbildības amatpersonas, kuras pārkāpušas likumu. Pieteikuma papildinājumos norādīja, ka 2021. gada 26. jūnijā nosūtīja Aglonas novada domei iesniegumu par palīdzību dzīvojamās mājas remontam un zemes gabala labiekārtošanai. Iesniegums tika pārsūtīts Kastuļinas pagasta pārvaldei. Kastuļinas pagasta pārvaldes vadītāja /pers. C/ iesniegumu atstāja bez ievērības un nepārsūtīja pēc piekritības domei.

2021. gada 5. septembrī pieteicēja nosūtīja sūdzību pašvaldībai par to, ka pieteicējas 2021. gada 26. jūnija iesniegums vēl nav izskatīts. Pašvaldība sūdzību pārsūtīja Krāslavas novada būvvaldei, kura 2021. gada 9. septembrī sniedza atbildi Nr. 9.9/12, ka minētais jautājums nav tās kompetencē.

2021. gada 16. oktobrī pieteicēja atkārtoti nosūtīja pašvaldības sociālajam darbiniekam /pers. D/ iesniegumu par palīdzību dzīvojamās mājas remontam un zemes gabala labiekārtošanai. /pers. D/ 2021. gada 18. oktobrī informēja pieteicēju, ka jāvēršas pašvaldības Sociālajā dienestā.

2021. gada 13. decembrī vērsās Sociālajā dienestā ar iesniegumu, kurā norādīja, ka nepieciešama palīdzība mājas remontam un zemes gabala labiekārtošanai, un jautāja, kādu palīdzību var saņemt un kas priekš tā ir nepieciešams. Sociālā dienesta vadītāja /pers. E/ atbildi nesniedza.

Pēc tam, kad pieteicēja bija vērsusies ar pieteikumu tiesā, 2022. gada 11. aprīlī saņēma atbildi Nr. 1.13/194, no kuras uzzināja, ka, lai saņemtu palīdzību, ir nepieciešams dzīvot mājā.

Pieteicēja nosūtīja pašvaldībai būves tehniskā stāvokļa atzinumu, ka māju nevar ekspluatēt, atbildi nesaņēma.

Saskaņā ar Repatriācijas likumu, likumu „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" un pašvaldības saistošajiem noteikumiem Nr. 2018/11 „Par palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā Krāslavas novadā" pieteicējai ir tiesības uz palīdzību mājas remontam un zemes gabala labiekārtošanai.

Uzskata, ka pieteicējai ir nodarīts nemantiskais kaitējums. Proti, pārkāptas pieteicējas tiesības uz cieņu pret viņas īpašumu un uz iesniegumu (2021. gada 26. jūnija un 13. decembra) izskatīšanu saprātīgā termiņā. Tā kā pieteicēja nevar dzīvot mājā, pieteicējai nav tiesību uz sociālo atbalstu. Pieteicējas vērtējumā tā ir diskriminācija. 2022. gada 12. aprīlī pieteicējas īpašumā ieradās komisija, kas rīkojās rupji un necienīgi. Pieteicēja ir kvalificēts inženieris, pieteicēja nevar atrast darbu, jo viņai nav mājokļa. Šāda situācija ļoti nomāc un zūd ticība taisnīgumam, likumam un kārtībai.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja precizēja, ka viņa kā repatriante saskaņā ar likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 27.^{2} panta otrās daļas 2. un 5. punktu lūdz finansiālu palīdzību dzīvojamās mājas remontam un zemesgabala labiekārtošanai 30 000 *euro* apmērā. Paskaidroja, ka vēlas, lai viņai tiktu atlīdzināts nemantiskais kaitējums 3000 *euro* apmērā, jo viņai ir tiesības uz palīdzību, taču pašvaldība un Sociālais dienests ilgstoši viņu ignorē. Uzskata, ka ar šādu attieksmi tiek diskriminēta.

Domes pārstāvis pieteikumam nepiekrita, atsaucoties uz rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidroja, ka Sociālajā dienestā tika saņemti pieteicējas iesniegumi, uz kuriem tika sagatavotas atbildes, taču tika pieļauta kļūda, norādot nepareizu pieteicējas e-pasta adresi. Šis fakts tika konstatēts, kad pieteicēja iesniedza pieteikumu tiesā. Sociālais dienests atvainojas pieteicējai, pieteicēja netika ignorēta, bet gan tika kļūdaini norādīta e-pasta adrese. 2021. gada 23. novembra atbilde tika sniegta uz pieteicējas 2021. gada 16. oktobra iesniegumu. Pašvaldībai nav saistošo noteikumu, kas paredzētu piešķirt finansējumu privātpersonai mājokļa remontam. Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 27.^{2} panta otrajā daļā ir norādīts, ka pašvaldība var sniegt palīdzību dzīvojamās mājas īpašniekam. Pašvaldības budžetā nav paredzēti līdzekļi šādiem mērķiem. Atbildot uz jautājumiem paskaidroja, ka pašvaldība saņēma pieteicējas 2021. gada 5. septembra sūdzību par to, ka viņas 26. jūnija iesniegums nav izskatīts. Pašvaldība pieteicējai nesniedza atbildi, jo bija domāts, ka atbildi uz sūdzību sniegs Sociālais dienests, taču darbinieka vainas dēļ atbilde netika sniegta. Pašvaldība nepareizi interpretēja pieteicējas iesniegumu, tāpēc iesniegumu novirzīja Sociālajam dienestam atbildes sniegšanai.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi lietas dalībnieku paskaidrojumus un pierādījumus lietā, atzīst, ka pieteikums daļā ir apmierināms, daļā ir noraidāms un daļā ir izbeidzama tiesvedība.

[6] Tiesa konstatē, ka lieta ir ierosināta par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts sociālais pabalsts mājokļa remontam, izdošanu un nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu. Ņemot vērā pieteicējas tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, tiesa precizē pieteikuma priekšmetu, proti, uzlikt pienākumu pašvaldībai pieņemt lēmumu jautājumā par palīdzības dzīvojamās mājas remontam un tai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai 30 000 *euro* apmērā piešķiršanu pieteicējai un nemantiskā kaitējuma 3000 *euro* atlīdzināšanu.

Vienlaikus tiesa norāda, ka prasījums sniegt informāciju, kādu palīdzību pieteicēja kā repatriants var saņemt, izskatāmajā gadījumā nav vērtējams kā atsevišķs prasījums, jo pieteicēja nepārprotami ir norādījusi, ka viņa vēlas saņemt finansiālu palīdzību dzīvojamās mājas remontam un tai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai saskaņā ar likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 27.^{2} panta otrās daļas 2. un 5. punktu.

[7] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējai ir piešķirts repatrianta statuss un pastāvīgās uzturēšanās atļauja, tāpat nav strīda par to, ka pieteicējai pieder nekustamais īpašums –dzīvojamā māja un tai piesaistītais zemesgabals –, kas ir arī pieteicējas deklarētā dzīvesvieta, /adrese/. Lietā pastāv strīds par to, vai pieteicējai ir tiesības uz palīdzību dzīvojamās mājas remontam un tai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai.

[8] Repatriācijas likuma 8. panta otrā daļa noteic, ka pašvaldība sniedz repatriantam palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā saskaņā ar likumu „Par pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā".

Atbilstoši Repatriācijas likuma 14. pantam repatriantam, kurš izceļojis no Latvijas laikā līdz 1990. gada 4. maijam vai dzimis ārvalstīs, vai izceļojis no Latvijas pēc 1990. gada 4. maija un izceļošanas brīdī bijis nepilngadīgs, ir tiesības saņemt palīdzību sociālo jautājumu risināšanā atbilstoši šā likuma 8. panta noteikumiem.

Atbilstoši likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 3. panta 10. punktam viens no palīdzības veidiem ir palīdzība dzīvojamās mājas renovācijai, restaurācijai un mājokļa un vides pieejamības nodrošināšanai (27.^{2} pants).

Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 27.^{2} panta otrās daļas 2. un 5. punkts noteic, ka pašvaldība var sniegt palīdzību dzīvojamās mājas īpašniekam (īpašniekiem) vai dzīvokļu īpašniekiem, piešķirot finansējumu dzīvojamās mājas renovācijai, ja tās tehniskais stāvoklis normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atzīts par bīstamu cilvēku dzīvībai vai veselībai un dzīvojamai mājai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai. Šā panta trešā daļa paredz, ka, sniedzot šā panta otrajā daļā noteikto palīdzību, nav piemērojami šā likuma 2. un 6. - 10. panta noteikumi. Kārtību, kādā tiek sniegta šā panta otrajā daļā minētā palīdzība, un palīdzības apmēru nosaka pašvaldība savos saistošajos noteikumos. Sniedzot šā panta otrajā daļā noteikto palīdzību, pašvaldība ievēro komercdarbības atbalsta kontroli regulējošos normatīvos aktus (piektā daļa).

Tātad atbilstoši minētajām tiesību normām pieteicējai ir tiesības prasīt palīdzību dzīvojamās mājas remontam un tai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai, savukārt pašvaldībai ir rīcības brīvība šādu palīdzību sniegt vai nesniegt. Apstāklis, ka saistošie noteikumi, kas nosaka kārtību, kādā tiek sniegta minētā palīdzība, un palīdzības apmēru pašvaldībā nav pieņemti, kā uz to norādīja tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis, nav pamats iesniegumu, kurā lūgta šāda veida palīdzība, atstāt bez ievērības.

[9] Kā konstatējams no lietas materiāliem, pieteicēja ar 2021. gada 26. jūnija iesniegumu vērsās Aglonas novada domē (*lietas 8.-13. lapa*), kurā kā repatriante lūdza nodrošināt viņu ar dzīvojamo telpu un sniegt palīdzību dzīvojamās mājas remontam un zemesgabala labiekārtošanai.

Atbilstoši Aglonas novada domes elektroniski sniegtajai atbildei minētais iesniegums pārsūtīts pēc piekritības izskatīšanai Kastuļinas pagasta pārvaldei (*lietas 14. lapa*).

Pieteicēja ar 2021. gada 16. oktobra iesniegumu vērsās pašvaldības Sociālajā dienestā, kurā lūdza sniegt viņai sociālo palīdzību, norādot, ka viņa ir repatriante, ka viņas vienīgajam mājoklim nepieciešams remonts, kā arī nepieciešama zemesgabala labiekārtošana (*lietas 61. lapa*).

Pieteicēja 2021. gada 13. decembrī vērsās ar iesniegumu pašvaldības Sociālajā dienestā, kurā norādīja, ka ir repatriante, Krievijas Federācijas pensionāre, ka viņai ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja Latvijā un deklarētā dzīvesvieta Kastuļinas pagastā. Norādīja, ka īpašumā esošajā mājā nevar dzīvot, ka viņai nepieciešama palīdzība. Lūdza informēt, kādu palīdzību viņa var saņemt un, kas viņai būtu jādara (*lietas 26. lapa*).

Pieteicēja 2022. gada 16. februārī vērsās ar iesniegumu pašvaldībā un Sociālajā dienestā, kurā norādīja, ka vairākkārt ir vērsusies ar iesniegumiem,

kuros ir lūgusi palīdzību, taču atbildes nav saņēmusi (*lietas 66. lapa*).

Sociālais dienests 2022. gada 11. aprīlī sniedza atbildi Nr. 1.13/194, kurā norādīja, ka, lai izvērtētu iespēju sniegt sociālo atbalstu, pieteicējai pastāvīgi jādzīvo deklarētajā adresē un jāvēršas pie sociālās darbinieces Kastuļinas pagastā (*lietas 66. lapa*) (analoga atbilde sagatavota 2021. gada 23. novembrī ar Nr. 1.13/331 (*lietas 64. lapa*), taču adresātu nav sasniegusi, jo nosūtīta uz nepareizu e-pasta adresi).

Tātad pieteicēja vairākkārt ir vērsusies pašvaldībā, tostarp, Sociālajā dienestā ar lūgumu piešķirt palīdzību mājokļa remontam un zemes gabala labiekārtošanai, taču pašvaldība lēmumu par minēto jautājumu nav pieņēmusi. Par to, ka pašvaldība šādu lēmumu nav pieņēmusi, lietā strīda nav, jo, kā tiesas sēdē norādīja atbildētāja pārstāvis, pašvaldība ir nepareizi interpretējusi pieteicējas gribu.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka pašvaldība, nepieņemot lēmumu saistībā ar pieteicējas iesniegumu par palīdzību mājokļa remontam un zemes gabala labiekārtošanai, ir pieļāvusi bezdarbību.

Vērtējot, vai pašvaldības bezdarbība ir radījusi būtisku pieteicējas tiesību vai tiesisko interešu aizskārumu, tiesa atzīst, ka pašvaldība ilgstoši nav reaģējusi uz pieteicējas iesniegumu par palīdzības piešķiršanu. Administratīvā akta neizdošana likumā noteiktajā termiņā aizskar pieteicējas Administratīvajā procesa likumā reglamentētās tiesības uz pienācīgu sava iesnieguma izskatīšanu un no iestādes prasītā labuma savlaicīgu saņemšanu. Tiesas vērtējumā pašvaldības nepienācīga reaģēšana uz pieteicējas iesniegumu saistībā ar palīdzību mājas remontam un zemes gabala labiekārtošanai ir radījusi būtisku pieteicējas tiesību aizskārumu.

[10] Judikatūrā atzīts, ka personai ir tiesības prasīt, lai iestāde izmanto savu rīcības brīvību nekļūdīgi. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 103. panta pirmajai daļai tiesa administratīvajā procesā veic kontroli pār iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros. Tiesas veiktās kontroles apjoms attiecībā uz rīcības brīvības izmantošanu (lietderības apsvērumiem) ir ierobežots: „Tiesas funkcija ir kontrolēt valsts pārvaldes darbības tiesiskumu, nevis valsts pārvaldes vietā pieņemt lēmumu par lietderību. Citādi tiesa faktiski funkcionāli iekļautos valsts pārvaldē, kļūtu par augstāku valsts pārvaldes iestādi. Tādēļ tiesa var pārbaudīt tikai to, vai valsts pārvalde, izmantojot savu rīcības brīvību, ir rīkojusies tiesiski." Rīcības brīvības kontrolē tiesa pārbauda, vai iestāde nav pieļāvusi kļūdas rīcības brīvības izmantošanā – rīcības brīvības pārsniegšanu, rīcības brīvības neizmantošanu vai rīcības brīvības nepareizu jeb nepamatotu izmantošanu (neņemot vērā visus būtiskos apstākļus vai ņemot vērā neatbilstošus apstākļus) (*Levits E. Ģenerālklauzulas un iestādes (tiesas) rīcības brīvība. Likums un Tiesības, 2003, 5. sēj., Nr. 7, 194.–205. lpp., Senāta 2010. gada 6. decembra spriedums lietā Nr. SKA-673/2010*). To, kā iestāde ir izmantojusi savu rīcības brīvību, tiesa pamatā konstatē, ņemot vērā iestādes lēmuma pamatojumu (Administratīvā procesa likuma 250. panta otrā daļa).

[11] Ņemot vērā, ka likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 27.^{2} panta otrā daļas 2. un 5. punkts nosaka iestādes rīcības brīvību, tiesa nevar iestādes vietā pieņemt lēmumu, līdz ar to atbildētajai ir uzliekams pienākums izskatīt pieteicējas 2021. gada 26. jūnija iesniegumu un pieņemt lēmumu.

[12] Pieteicēja lūdz noteikt nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu 3000 *euro*.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Atlīdzināšanas likums) 8. panta 1. punktu nemantiskais kaitējums šā likuma izpratnē ir ar iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību nodarīts fiziskās personas dzīvības, veselības, brīvības, goda un cieņas, personiskā vai ģimenes noslēpuma, citu nemantisko tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums, kā rezultātā radušās nelabvēlīgas nemantiskās sekas. Atlīdzināšanas likuma 14. pants paredz, ka nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību, kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus (pirmā daļa). Nemantisko kaitējumu atlīdzina, atjaunojot stāvokli, kāds pastāvēja pirms kaitējuma nodarīšanas, vai, ja tas nav vai nav pilnībā iespējams, vai nav adekvāti, - atvainojoties vai samaksājot atbilstīgu atlīdzību (otrā daļa). Ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, nemantiskā kaitējuma patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt rakstveida vai publiska atvainošanās (trešā daļa). Nemantiskā kaitējuma atlīdzību nosaka līdz 7000 *euro* apmērā. Ja nodarīts smags nemantiskais kaitējums, atlīdzību var noteikt līdz 10 000 *euro* apmērā, bet, ja nodarīts kaitējums dzīvībai vai sevišķi smags kaitējums veselībai, maksimālais atlīdzības apmērs var būt līdz 30 000 *euro* (ceturtā daļa).

[13] Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 11. panta trešo daļu, ja ar prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību privātpersonai ir nodarīts būtisks tiesību aizskārums, nemantiskā kaitējuma esība ir uzskatāma par pierādītu. Tā kā tiesa atzina, ka iestādes rīcība, neizdodot administratīvo aktu, ir radījusi būtisku pieteicējas tiesību aizskārumu, tad ir secināms, ka ir pierādīta nemantiskā kaitējuma esība. Vienlaikus tiesa atzīst, ka pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, kas liecinātu, ka administratīvā akta neizdošanai bijušas arī tālākas nemantiskas sekas. Piemēram, ka ir nodarīts kaitējums pieteicējas veselībai, ka pieteicēja izjutusi kādas reālas sekas. Satversmes 91. pants noteic, ka visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas. Argumentu par pieteicējas prāt pieļauto diskrimināciju pret viņu kā repatriantu pieteicēja nav pamatojusi. No lietas materiāliem neizriet, ka pašvaldība būtu rīkojusies, pārkāpjot Satversmi. No atbildētāja pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa secina, ka šāda situācija faktiski ir radusies tāpēc, ka pašvaldība sākotnēji nepareizi interpretēja iesniegumos pausto pieteicējas gribu. Tiesa nekonstatē, ka izskatāmajā gadījumā pašvaldība būtu apzināti vai ļaunprātīgi novilcinājusi administratīvā akta izdošanu. Tiesa nekonstatē diskriminācijas pazīmes, tostarp pēc pieteicējas kā repatrianta statusa.

[14] Nosakot atlīdzinājumu, tiesai jāņem vērā praksi līdzīgās lietās. Tiesa līdzīgas lietas neatrod, taču uzskata, ka var ņemt vērā atziņas lietās, kur pašvaldība likumā noteiktā termiņā nav pieņēmusi lēmumu saistībā ar personas iesniegumu.

Lietā Nr. A420157818 tiesa konstatēja, ka no pieteicējas iesnieguma līdz patvaļīgās būvniecības konstatēšanai ir pagājuši vairāk kā pieci gadi, kā arī lēmums attiecībā uz pareizo adresātu pieņemts aptuveni pēc pusotra gada pēc veiktās apsekošanas. Tiesa par atbilstošu atzina morālā kaitējuma atlīdzinājumu, uzliekot iestādei pienākumu rakstveidā atvainoties pieteicējai. Tiesa ņēma vērā, ka pieteicēja varēja daudz agrāk vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Lietā Nr. A420828810 tiesa atzina, ka iestāde ir nevis vilcinājusies ar lēmuma pieņemšanu, bet faktiski ilgstoši vairāku gadu garumā atteikusies izskatīt jautājumu pēc būtības. Pieteicējam piešķirts morālā kaitējuma atlīdzinājums 350 *euro*.

Izskatāmajā lietā, samērojot pieteicējas tiesību aizskārumu ar pašvaldības pieļautā pārkāpuma apstākļiem un to, ka pieteicējai bija iespēja uzreiz pēc tam, kad mēneša laikā nesaņēma lēmumu saistībā ar savu 2021. gada 26. jūnija iesniegumu, vērsties tiesā, taču pieteicēja ir izvēlējusies vēl vairākkārt ar iesniegumiem vērsties pašvaldībā un Sociālajā dienestā, un minēto tiesu praksi, tiesa par atbilstīgu uzskata nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu – rakstveida atvainošanās.

[15] Attiecībā uz pieteicējas prasījumu saukt pie atbildības amatpersonas, tiesa norāda, ka pieteicējas vēlme panākt citas personas sodīšanu nav

uzskatāma par savu tiesību aizsardzību tiesā, līdz ar to šāds prasījums nav pieļaujams un izskatāms Administratīvā procesa likuma 184. panta ietvaros. Šāds prasījums vispārīgi nav uzskatāms par tādu privātpersonas tiesisko interesi, kas būtu izskatāma tiesā. Tas nostiprināts arī Senāta judikatūrā (sk., piemēram, *Senāta 2014. gada 31. janvāra lēmuma lietā Nr. SKA-304/2014 5. punktu*).

Ņemot vērā minēto, secināms, ka prasījums saukt pie atbildības amatpersonas nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā un, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282. panta 1. punktu, šajā daļā ir izbeidzama tiesvedība.

[16] Tā kā pieteicēja no valsts nodevas samaksas ar tiesneša lēmumu atbrīvota pilnīgi un pieteikums tiek daļēji apmierināts, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta otro daļu valsts nodeva piespriežama no atbildētāja.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta otro daļu, 246.-251. pantu, 254. panta trešo daļu, 282. panta 1. punktu, 289. pantu, 290. panta pirmo un otro daļu, 291. panta pirmo daļu, 317. panta pirmās daļas 2. punkta c) apakšpunktu tiesa

nosprieda:

apmierināt daļēji /pers. A/ pieteikumu.

Uzdot Krāslavas novada pašvaldības domei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas pieņemt lēmumu par pieteicējas prasījumu piešķirt palīdzību dzīvojamās mājas remontam un tai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai, ņemot vērā tiesas spriedumā norādīto, un rakstveidā atvainoties pieteicējai par viņas tiesību aizskārumu.

Izbeigt tiesvedību pieteikuma daļā par amatpersonu saukšanu pie atbildības.

Pārējā daļā pieteikumu noraidīt.

Piespriest no atbildētājas – Krāslavas novada pašvaldības – par labu valstij valsts nodevu 30 *euro*, kas atlīdzināma no administratīvajā lietā pieaicinātās iestādes – Krāslavas novada pašvaldības domes – budžeta līdzekļiem.

Spriedumā ietverto lēmumu par tiesvedības izbeigšanu atsevišķi var pārsūdzēt 14 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot blakus sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnese Solvita Pujāte